

Engelsen scherp op voeding

De schapenhouderij is een sector van economisch belang in Groot-Brittannië. Over schapenvoer kunnen de Britten meepraten. “Goed voer geeft gezonde schapen en lammeren die goed groeien”, zegt Chris Elliott van diervoederproducent BOCM Pauls.

Grazende schapen en lammeren op de glooiende, groene heuvels. Het Verenigd Koninkrijk, het schapenland bij uitstek in Europa, telt krap vijftien miljoen fokooien. Dat is minder dan tien jaar geleden, toen het er nog 18,5 miljoen waren. Door de mond- en klauwzeercrisis in 2001 en veranderingen in het subsidiestelsel daalde het aantal drastisch. Vanaf 2010 is er weer een stijgende trend waarneembaar. Naar verwachting groeit de Britse schapenstapel in 2013 met 1,5 procent.

Engelse schapenhouders staan erom bekend dat ze heel goed in staat zijn hun rassen te benutten. In de heuvels, waar de helft van de Britse schapenstapel loopt, worden rassen als Scottish Blackface en Herdwick gehouden. Deze ‘hillbreeds’, die goed gedijen onder moeilijke

omstandigheden, kruisen ze met Leicesters (Border en Bluefaced Leicester). Daarmee produceren ze zogeheten ‘mules’, moederdieren met de hardheid van hillbreeds en de prima moedereigenschappen en groeicapaciteit van de Leicesters. Vleesrassen, als Suffolks en Texelaars, worden op de mules gezet voor de productie van vleeslammeren.

MEER BIEST

Naast fokkerij is met voeding te sturen op de kwaliteit van de lammeren. “Een gezonde ooi betekent een gezond lam”, zegt voerspecialist Chris Elliott van BOCM Pauls. Hij stelt dat maar liefst 55 procent van de lammerensterfte wordt veroorzaakt door ooiën die in de laatste twee maanden van de dracht te weinig vreten. “Ondervoede ooiën produceren

veel minder biest en brengen lammeren met een lager geboortegewicht. Hun lammeren zijn minder vitaal en ontwikkeld.” Driekwart van de lammerengroei vindt plaats in de laatste weken van de dracht. “De ooi heeft dan dubbel zo veel energie nodig, terwijl haar eetlust met een derde daalt. Dit komt omdat de baarmoeder met lammeren in omvang toeneemt en er steeds minder ruimte in het maag-darmkanaal is voor voer”, legt Elliott uit. Uit onderzoek door de voerfabrikant blijkt dat het ooiënrantsoen de biestproductie sterk beïnvloedt. Een goed gevoerde ooi met twee lammeren maakt ruim dubbel zo veel biest (2080 milliliter) aan als een ondervoede ooi (990 ml). Ook op het geboortegewicht is het effect groot. De lammeren van een goed gevoerde ooi wegen gemiddeld 7,90 kilo,

In het Verenigd Koninkrijk lopen bijna vijftien miljoen schapen. Hun aantal neemt de komende jaren toe.

de lammeren uit ondervoede ooiën slechts 6,43 kilo. “En de immunoglobulineniveaus zijn hoger bij goedgevoerde ooiën. Hun lammeren hebben daarvan levenslang voordeel”, aldus Elliot.

ONMISBARE AANVULLING

Selenium en vitamine E zijn een onmisbare aanvulling op het rantsoen van de drachtige ooi, stelt marketingmanager David Forbes van BOCM Pauls. “Daardoor krijg je sterke lammeren met een hoge groeisnelheid. Daarnaast verbetert de gezondheid van de ooiën.”

Selenium is een antioxidant dat de cellen beschermt tegen aanvallen van vrije radicalen. Het stimuleert de ontwikkeling van antilichamen, helpt bij de productie van het groeistimulerende hormoon thyroïd, ondersteunt de leverfunctie en bevordert de opname van vitamine E.

Vitamine E verbetert de immuniteit en speelt een belangrijke rol bij de weerstand tegen mastitis. Voor de lacterende ooi moet het voer veel verteerbare vezels bevatten, volgens Forbes. “Ze bevorderen het vetgehalte in melk, waardoor het lam meer energie krijgt en beter groeit.”

EXPORTMARKT GROEIT

Van de wereldhandel in lams- en schapenvlees komt tien procent voor rekening van het Verenigd Koninkrijk. De Britse schapenstapel vormt vier procent van de schapenpopulatie in de wereld en

LAMSVLEESPRIJZEN

België	€ 4,99
Duitsland	€ 4,88
Spanje	€ 4,67
Frankrijk	€ 5,77
Nederland	€ 5,55
Verenigd Koninkrijk	€ 5,33
EU (25 landen)	€ 5,31

Prijzen van 24 juli 2012 voor zware lammeren, per kilo geslacht gewicht.

22 procent van de EU-populatie. Het aantal geslachte lammeren kwam in 2011 uit op 12,5 miljoen en stijgt dit jaar naar verwachting naar 12,8 miljoen.

De Britten importeren jaarlijks ruim 100.000 ton lamsvlees, voornamelijk uit Nieuw-Zeeland en Australië. De export loopt op tot 102.000 ton, vooral naar de EU. De tendens is dat de import licht daalt en export stijgt. De Wereldbank schat dat de vraag tot 2030 fors toeneemt, met name vanuit Azië. Forbes verwacht hierdoor een stijging van de export naar 108.000 ton in 2012 en 110.000 ton in 2013. Een positieve ontwikkeling, volgens Forbes. “Door de hoge prijs van lamsvlees in combinatie met de economische crisis, daalt de Britse consumptie. De exportmarkt wordt hierdoor belangrijk voor ons.” <<

BOCM Pauls

BOCM Pauls is de grootste diervoederfabrikant van het Verenigd Koninkrijk met elf voerfabrieken, zeven blendlocaties, een broodmeelfabriek, een winkel en vijf kantoren. “Het concern produceert circa 1,9 miljoen ton mengvoeders en 500.000 ton bijproducten per jaar”, vertelt Steve Mason van de productielocatie in Portbury. In de fabriek worden rundveevoeders geproduceerd (37 procent van de afzet), varkensvoeders (34 procent), pluimveevoeders (18 procent) en voeders voor schapen, kalkoenen, huisdieren en game animals (11 procent).

Sinds kort is BOCM Pauls onderdeel van de ForFarmers Group. Door de aankoop is ForFarmers het grootste voerconcern in Europa met 8,8 miljoen ton voeders, circa 2500 medewerkers en een jaarlijkse omzet van 6,6 miljard euro.

Peter Evans toont op vakbeurs Sheep het assortiment schapenvoeders van BOCM Pauls. Opvallend is dat de brok geen glans heeft. Dit komt omdat er geen glycerine is toegevoegd. In Nederland gebeurt dat wel om de hoeveelheid stof te verminderen.